DanoveZakony365.cz

DAŇOVÝ MĚSÍČNÍK

10/2026

Aktualizační servis k daňové legislativě

Právní stav: 31. říjen 2026

- **Přehled vydání aktualizačního servisu od ledna 2026** — Strana 2
- **Bonusy pro uživatele, opravy, doplňky** — Strana 4
- **Základní legislativní přehled za leden až říjen 2026** — Strana 5
  Stručně ke změnám a novinkám v předpisech týkajících se daní
- **Daň z příjmů / Evidence tržeb:** Daňové posouzení spropitného a jeho evidence — Strana 9
  Od 1. ledna 2027 jsou stanoveny přesné podmínky pro osvobození spropitného
- **Daňová judikatura:** Zdanění příjmů z prostituce — Strana 12
  Vybíráme z důležitých rozhodnutí Ústavního soudu v daňových věcech
- **Evidence tržeb:** Vratné zálohy a kauce — Strana 16
  Vratná záloha a započtení kauce podléhá novým pravidlům evidence

DanovyMesicnik.online

Přehled vydání aktualizačního servisu pro rok 2026

1. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 2. února 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za leden

2. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 2. března 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za únor

3. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 2. dubna 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za březen

4. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 4. května 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za duben

5. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 1. června 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za květen

6. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 1. července 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za červen

7. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 3. srpna 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za červenec

8. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 1. září 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za srpen

DAŇOVÝ MĚSÍČNÍK 10 / 2026 (Aktualizační servis k daňové legislativě pro uživatele publikací řady Daňové zákony 2026)
© 2026 DonauMedia, s. r. o., Tallerova 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz

Upozornění: *Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody a/nebo trestního stíhání.*

POHODA EKONOMICKÝ SOFTWARE + TAX DAŇOVÁ PŘIZNÁNÍ
Zvládněte daňové povinnosti roku 2026 v klidu a pohodě
www.tax.cz

9. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 1. října 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za září

10. / mimořádné vydání
- ***Datum publikování:*** 8. října 2026
- ***Obsah servisu:*** Informace k zákonu o evidenci tržeb

11. / mimořádné vydání
- ***Datum publikování:*** 20. října 2026
- ***Obsah servisu:*** Informace o legislativním servisu k zákonu o evidenci tržeb

12. / řádné vydání
- ***Datum publikování:*** 2. listopadu 2026
- ***Obsah servisu:*** Daňový měsíčník za říjen

Bonusy pro uživatele aktualizačního servisu, opravy, doplňky

Významné změny v zákoně o Finanční správě

Zákonem č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů byl s účinností od 1. ledna 2027 novelizován zákon o Finanční správě České republiky. Důležité ustanovení o změně místní příslušnosti jsme podrobně rozebrali v Daňovém měsíčníku 8/2026. Zákon o Finanční správě České republiky byl dále novelizován zákonem č. 197/2026 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o právních poměrech státních zaměstnanců v ministerstvech a jiných správních úřadech (zákon o státních zaměstnancích) s účinností od 1. listopadu 2026. Vzhledem k tomu, že se jedná o rozsáhlé změny, nabízíme úplné znění zákona platné od 1. ledna 2027 ke stažení na https://www.danove-zakony.cz/zakaznicka-sekce/.

Základní legislativní přehled

Předpisy publikované ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv

V přehledu jsou uvedeny všechny zákony, novely a další předpisy týkající se daní, které byly od 1. ledna 2026 do 31. října 2026 zveřejněny ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.
Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2026 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny modrou barvou!

Vyhláška č. 78/2026 Sb., kterou se mění vyhláška č. 573/2025 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2026

- ***Datum publikování:*** 26. května 2026
- ***Obsah předpisu:*** Vyhláška stanovila výši průměrné ceny motorové nafty podle § 158 odst. 3 věty třetí zákoníku práce na 44,50 Kč za 1 litr.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** změna § 4 písm. c) vyhlášky č. 573/2025 Sb.
- ***Účinnost:*** 1. června 2026

Zákon č. 90/2026 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

- ***Datum publikování:*** 10. června 2026
- ***Obsah předpisu:*** Pro účely stanovení zálohy na pojistné na důchodové pojištění a na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti byla zpětně od 1. ledna 2026 snížena minimální výše měsíčního vyměřovacího základu osoby samostatně výdělečně činné vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost z dosavadních 40 % na 35 % průměrné mzdy.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** § 15b odst. 1 a 4, Přechodná ustanovení
- ***Účinnost:*** 1. července 2026

Zákon č. 128/2026 Sb., kterým se mění zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

- ***Datum publikování:*** 23. července 2026
- ***Obsah předpisu:*** V návaznosti na změny zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření se v zákoně o daních z příjmů změnily podmínky daňové podpory (osvobození od daně z příjmů) u produktu spoření na stáří v případě jednorázového vyrovnání z penzijního připojištění nebo z doplňkového penzijního spoření před dosažením 60 let věku, pokud na toto plnění vznikl nárok. Tato změna se fakticky týká osob, které do systému penzijního spoření vstoupily před 30. prosincem 2023. Daňovou podporu je možné za stanovených podmínek uplatnit i zpětně. Rozšířen byl výčet výjimek z povinnosti navrátit daňovou podporu produktu spoření na stáří při předčasné výplatě peněžních prostředků nebo plnění z tohoto produktu o jednorázové vyrovnání poskytované některým účastníkům podle nového § 28a zákona o doplňkovém penzijním spoření.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** Zákon obsahuje malou novelu zákona o daních z příjmů v § 15b odst. 1 a 4
- ***Účinnost:*** 1. srpna 2026

Vyhláška č. 175/2026 Sb., kterou se mění vyhláška č. 573/2025 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad pro rok 2026, ve znění vyhlášky č. 78/2026 Sb.

- ***Datum publikování:*** 29. září 2026
- ***Obsah předpisu:*** V § 4 písm. a) se částka „34,70 Kč“ nahrazuje částkou „41,80 Kč.“ Jedná se o úpravu průměrné ceny benzínu 95 oktanů podle § 158 odst. 3 věty třetí zákoníku práce.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** § 4 písm. a)
- ***Účinnost:*** 1. října 2026

Zákon č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů

- ***Datum publikování:*** 7. října 2026
- ***Obsah předpisu:*** Zákon upravuje povinnost evidence kontaktních hotovostních i bezhotovostních plateb a obsahuje rozsáhlé změny v zákoně o daních z příjmů a v zákoně o dani z přidané hodnoty. Dále mění zákon o Finanční správě ČR a zákon o Celní správě ČR.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** Nový zákon, rozsáhlá novelizace zákona o daních z příjmů a zákona o dani z přidané hodnoty, malé věcně významné novely zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR a zákona č. 17/2012Sb., o Celní správě ČR
- ***Účinnost:*** 1. ledna 2027, částečně 8. října 2026

Zákon č. 197/2026 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o právních poměrech státních zaměstnanců v ministerstvech a jiných správních úřadech (zákon o státních zaměstnancích)

- ***Datum publikování:*** 22. října 2026
- ***Obsah předpisu:*** Zákon obsahuje mimo jiné novelu zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky a zákona č. 323/2025 Sb., o Jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** v zákoně o Finanční správě ČR - § 1 odst. 4, 6; § 3 odst. 2 a 4; § 6 odst. 2, 3, 4; § 9 odst, 2, 3, 4; § 14 odst. 1, 2; § 14a; § 15; § 16 odst. 1, 3; §16a; § 17 odst. 1, 2; v zákoně o Jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele - § 4 odst. 1; § 5 odst. 2
- ***Účinnost:*** 1. listopadu 2026

Vyhláška č. 206/2026 Sb., kterou se mění vyhláška č. 388/2025 Sb., o formulářových podáních pro daň z nemovitých věcí

- ***Datum publikování:*** 30. října 2026
- ***Obsah předpisu:*** Vyhláška obsahuje novou strukturu přiznání k dani z nemovitých věcí a poučení k tomuto přiznání
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** nová příloha
- ***Účinnost:*** 1. ledna 2027

Předpisy v závěrečné fázi legislativního procesu

V přehledu jsou uvedeny všechny návrhy zákonů a novel týkající se daní ve třetím čtení v Poslanecké sněmovně, na programu jednání v Senátu, schválené zákony na podpisu u prezidenta, nebo zákony a novely prezidentem již podepsané, ale dosud nezveřejněné ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.
Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2026 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny modrou barvou!

Zákon, kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- ***Datum poslední změny v legislativním procesu:*** 17. září 2026 podepsáno prezidentem, očekává se zveřejnění ve Sbírce zákonů během listopadu
- ***Obsah předpisu:*** Zákon obsahuje mimo jiné novelu zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí a zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.
- ***Plánovaná účinnost:*** od 1. ledna 2027

Předpisy publikované ve Finančním zpravodaji

V přehledu jsou uvedeny všechny předpisy týkající se daní publikované ve Finančním zpravodaji od 1. ledna 2026 do 31. října 2026.
Do přehledu nejsou zařazena sdělení k mezinárodním smlouvám, obecná upozornění na splatnost daní, čísla účtů správců daně apod.
Všechny změny proti předchozímu vydání Daňového měsíčníku 2026 (resp. nové předpisy za poslední měsíc) jsou v přehledu vyznačeny modrou barvou!

POKYN č. MF-20 o stanovení lhůt při správě daní (Č. j.: MF-42283/2025/3901-1)

- ***Datum publikování:*** 4. listopadu 2025 ve Finančním zpravodaji částka 16/2025 pod číslem 19/2025
- ***Obsah předpisu:*** Ministr financí stanovil lhůty pro příslušné útvary Ministerstva financí, orgány Finanční

správy a orgány Celní správy k vyřízení podání osob zúčastněných na správě daní, a to pro případy, kdy nejsou příslušné lhůty stanoveny daňovým řádem.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** tímto pokynem byl zrušen Pokyn č. MF-5 o stanovení lhůt při správě daní č. j. MF-21968/2015/39
- ***Účinnost:*** 1. ledna 2026

POKYN GFŘ-D-71 k doručování do datových schránek fyzických osob (Č. j.: 92810/25/7700-50123-010450)
- ***Datum publikování:*** 12. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 1/2026 pod číslem 1/2026
- ***Obsah předpisu:*** Pokyn upravuje doručování do datových schránek fyzických osob, včetně doručování v případech současné existence více zřízených a zpřístupněných datových schránek téže fyzické osoby.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** Nový pokyn ruší (i) Pokyn GFŘ-D-7 k postupu správců daně při doručování prostřednictvím datových schránek č. j. 35136/11-2110-011826 ze dne 21. 12. 2011, (ii) Informaci k doručování písemností osobám se zpřístupněnou datovou schránkou podnikající fyzické osoby zřizovanou od 1. 1. 2023 ze zákona č. j. 7619/23/7100-50123-711442 ze dne 9. 2. 2023 a (iii) Informaci k doručování písemností prostřednictvím datových schránek ve vazbě na Pokyn GFŘ-D-7 č. j. 48850/23/7700-50123-010450 ze dne 25. 7. 2023.
- ***Účinnost:*** 1. února 2026

Pokyn č. GFŘ-D-74 ke změně umístění spisů v rámci finančního úřadu (Č. j.: 94418/25/7700-50128-011654)
- ***Datum publikování:*** 12. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 1/2026 pod číslem 2/2026
- ***Obsah předpisu:*** Pokyn stanoví pravidla pro přesun spisů mezi územními pracovišti v rámci jednoho finančního úřadu, a to tak, aby bylo přihlédnuto zejména k dostupnosti spisu pro daňový subjekt a k hospodárnosti výkonu správy daní.
- ***Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:*** Nový pokynem se zrušuje pokyn č. GFŘ-D-37, č. j. 57808/18/7700-10124-011654.
- ***Účinnost:*** 1. února 2026

Pokyn č. GFŘ-D-75 čj. 95534/25/7100-10111-802540, stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2025 podle § 38 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. 12. 2025
- ***Datum publikování:*** 14. ledna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 2/2026 pod číslem 3/2026
- ***Obsah předpisu:*** Pokyn stanovil jednotné kurzy měn uváděných v kurzovním lístku ČNB, které při přepočtu cizí měny pro daňové účely za zdaňovací období roku 2025 použijí poplatníci, kteří nevedli účetnictví.
- ***Platnost:*** od 14. února 2026

Seznam států uvedených na unijním seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti schváleném Radou Evropské unie (Informace čj. MF-14066/2026/2401-1)
- ***Datum publikování:*** 20. března 2026 ve Finančním zpravodaji částka 5/2026 pod číslem 6/2026
- ***Obsah předpisu:*** Ministerstvo financí zveřejnilo nový seznam států, u kterých se v souladu s § 38fa odst. 2 zákona o daních z příjmů pro účely daní z příjmů hledí na příjmy dosažené prostřednictvím (i) ovládané zahraniční společnosti, která je k poslednímu dni skončení svého zdaňovacího období daňovým rezidentem některého ze států uvedených k takovému datu na příslušném seznamu, nebo (ii) stálé provozovny umístěném v takovém státě, jako by byly uskutečněny ovládající společností na území České republiky k okamžiku skončení zdaňovacího období ovládané zahraniční společnosti.
- ***Platnost:*** od 20. března 2026

INFORMACE čj. MF-17452/2026/3901-1, opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů
- ***Datum publikování:*** 2. dubna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 7/2026 pod číslem 8/2026
- ***Obsah předpisu:*** Vláda rozhodla prominout část spotřební daně z motorové nafty a jejích směsí, pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů a povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň vznikne v období ode dne 8. dubna 2026 do dne 30. dubna 2026.
- ***Platnost:*** od 2. dubna 2026

INFORMACE čj. MF-21513/2026/3901-1, opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů

- ***Datum publikování:*** 28. dubna 2026 ve Finančním zpravodaji částka 9/2026 pod číslem 10/2026
- ***Obsah předpisu:*** Vláda rozhodla prominout část spotřební daně z motorové nafty a jejích směsí, pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů a povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň vznikne v období ode dne 1. května 2026 do dne 31. května 2026.
- ***Platnost:*** od 1. května 2026

Opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů (č. j.: MF-26299/2026/3901 -1)

- ***Datum publikování:*** 26. května 2026 ve Finančním zpravodaji částka 10/2026 pod číslem 11/2026
- ***Obsah předpisu:*** Osobám, kterým vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň z minerálních olejů podle zákona o spotřebních daních byla prominuta část spotřební daně z minerálních olejů (motorové nafty a jejích směsí), pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů, u nichž povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v období ode dne 1. června 2026 do dne 30. června 2026, ve výši 1 939 Kč/1 000 l.
- ***Platnost:*** od 1. června 2026 do 30. června 2026

Opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů (č. j.: MF-32835/2026/3901 -1)

- ***Datum publikování:*** 29. června 2026 ve Finančním zpravodaji částka 11/2026 pod číslem 12/2026
- ***Obsah předpisu:*** Osobám, kterým vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň z minerálních olejů podle zákona o spotřebních daních, byla prominuta část spotřební daně z minerálních olejů (motorové nafty a jejích směsí), pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů, u nichž povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v období ode dne 1. července 2026 do dne 19. července 2026, ve výši 1 939 Kč/1 000 l. Tímto také dnem 19. července 2026 prominutí skončilo.
- ***Platnost:*** od 1. července 2026 do 19. července 2026

Opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů (č. j.: MF-48595/2026/39-1)

- ***Datum publikování:*** 22. září 2026 ve Finančním zpravodaji částka 11/2026 pod číslem 13/2026
- ***Obsah předpisu:*** Osobám, kterým vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň z minerálních olejů podle zákona o spotřebních daních, byla prominuta část spotřební daně z minerálních olejů (motorové nafty a jejích směsí), pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů, u nichž povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v období ode dne 1. října 2026 do dne 31. října 2026, ve výši 1 939 Kč/1 000 l.
- ***Platnost:*** od 1. října 2026 do 31. října 2026

Seznam států uvedených na unijním seznamu jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti schváleném Radou Evropské unie

- ***Datum publikování:*** 20. října 2026 ve Finančním zpravodaji částka 13/2026 pod číslem 14/2026
- ***Obsah předpisu:*** Ministerstvo financí zveřejnilo seznam států, u kterých v souladu s § 38fa odst. 2 zákona o daních z příjmů se pro účely daní z příjmů hledí na příjmy dosažené prostřednictvím (i) ovládané zahraniční společnosti, která je k poslednímu dni skončení svého zdaňovacího období daňovým rezidentem některého ze států uvedených k takovému datu na příslušném seznamu, nebo (ii) stálé provozovny umístěném v takovém státě, jako by byly uskutečněny ovládající společností na území České republiky k okamžiku skončení zdaňovacího období ovládané zahraniční společnosti.
- ***Platnost:*** od 16. října 2026

Opatření obecné povahy vlády České republiky o hromadném prominutí spotřební daně z vybraných minerálních olejů (č. j.: MF-52790/2026/3901-1)

- ***Datum publikování:*** 26. října 2026 ve Finančním zpravodaji částka 14/2026 pod číslem 15/2026
- ***Obsah předpisu:*** Osobám, kterým vznikne povinnost přiznat a zaplatit daň z minerálních olejů podle zákona o spotřebních daních, byla prominuta část spotřební daně z minerálních olejů (motorové nafty a jejích směsí), pokud jsou určeny pro pohon vznětových motorů, u nichž povinnost daň přiznat a zaplatit vznikne v období ode dne 1. listopadu 2026 do dne 30. listopadu 2026, ve výši 1 939 Kč/1 000 l.
- ***Platnost:*** od 1. listopadu 2026 do 30. listopadu 2026

Daňové posouzení spropitného a jeho evidence

Zákon č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a změně některých dalších zákonů upravuje podmínky osvobození spropitného v restauracích od daně z příjmu a stanovuje pravidla pro evidenci spropitného v systému evidence tržeb.

Spropitné a evidence tržeb

Zohlednění spropitného při evidenci tržeb se bude odvíjet od vnitřního nastavení procesů podnikatele. Ponechává-li si spropitné podnikatel (tj. spropitné je jeho příjmem z podnikání) a bude-li přijato formou kontaktní platby, vzniká poplatníkovi povinnost částku spropitného evidovat.

Pokud je spropitné rozdělováno mezi zaměstnance (a není tedy považováno za příjem z podnikatelské činnosti, nýbrž za příjem ze závislé činnosti zaměstnanců podnikatele), evidenční povinnost se na něj nevztahuje. Pokud se však podnikatel z technických důvodů rozhodne spropitné přijaté společně s tržbou evidovat, nebude takový postup zpochybňován. V praxi lze předpokládat potřebu mít o rozsahu spropitného přehled, mimo jiné i pro účely sledování naplnění podmínek pro osvobození takového příjmu od daně z příjmů u jeho zaměstnanců.

Příklad č. 1:

Zákazník si v restauraci objednal jídlo, nápoj a dezert v ceně 322 Kč. Ve skutečnosti zaplatil obsluze částku 350 Kč. V této restauraci se spropitné považuje výhradně za příjem restaurace. Evidenční povinnost se tedy vztahuje na celou přijatou částku ve výši 350 Kč.

Příklad č. 2:

Zákazník navštívil restauraci, kde si objednal polední menu a nealkoholický nápoj za 278 Kč. Zaplatil však částku ve výši 300 Kč. V této restauraci je spropitné ponecháváno přímo zaměstnancům. Příjem v podobě spropitného nepodléhá evidenci tržeb, neboť není evidovanou tržbou (není příjmem z podnikání). Přesto může být zaevidováno na dobrovolné bázi.

Spropitné a zákon o daních z příjmů

Pro osvobození spropitného dle zákona o daních z příjmů platí od účinnosti novely zákonem č. 180/2026 Sb., že:

- se vztahuje pouze na situace, kdy je poskytnuto zaměstnancům (tj. nikoliv majiteli nebo OSVČ) vykonávajícím činnost přímo v provozovně stravovacích služeb,
- lze uplatnit pouze tam, kde dochází ke konzumaci na místě (tj. neplatí pro stánky, food trucky či prodej typu „take away“),
- se vztahuje výhradně na dobrovolná „dýška“ od hosta (tj. nevztahuje se na povinné poplatky typu „couvert“ nebo servisní přirážku),
- není rozhodující, zda host poskytne spropitné v hotovosti, nebo jej připojí k platbě kartou; při splnění zákonných podmínek zůstává spropitné osvobozené i v případě, že platba nejprve projde přes účet provozovny.

Verzi s podrobnými komentáři objednávejte na Danove-Zakony.cz

Spropitné je od daně osvobozené až do výše 7 procent z měsíčních tržeb restaurace (limit je stanoven pro celkovou částku spropitného všech zaměstnanců za daný měsíc). Zbývající část podléhá standardnímu způsobu zdanění.

Příklad č. 3:
Pokud má restaurace tržby 1 000 000 Kč, může mít až 7000 Kč spropitného, které je osvobozeno. Jedná se o limit vztahující se na celou restauraci a platí pro všechny zaměstnance, nikoliv pro jednotlivého číšníka. Způsob rozdělení na jednotlivé zaměstnance je výhradně věcí podnikatele (majitele nebo provozovatele restaurace).

Podrobně k podmínkám osvobození
Změna osvobozuje příjem zaměstnanců v podobě spropitného ze stravovacích služeb od daně z příjmů do výše stanoveného limitu. Spropitné ze stravovacích služeb není osvobozeno od daně z příjmů v případě, že jej obdrží poplatník při výkonu činnosti, ze které mu plynou příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 zákona o daních z příjmů. Osvobození se týká pouze spropitného ze stravovacích služeb, které je zaměstnanci přiděleno jeho zaměstnavatelem za výkon činnosti v provozovně stravovacích služeb, za kterou je poskytování spropitného obvyklé. Aby bylo spropitné ze stravovacích služeb osvobozeno, je třeba, aby byly současně splněny všechny tyto podmínky.
Provozovatel stravovacích služeb může spropitné, které bylo zákazníky dobrovolně poskytnuto v přímé souvislosti s poskytnutím stravovací služby v provozovně stravovacích služeb, rozdělit mezi své zaměstnance a jednotlivým zaměstnancům přidělit část obdrženého spropitného. Způsob rozdělení je na rozhodnutí provozovatele.
Osvobození spropitného ze stravovacích služeb se vztahuje pouze na zaměstnance vykonávající činnost přímo v provozovně stravovacích služeb. Ta je definována jako provozovna podle živnostenského zákona, v níž je provozována stravovací služba spočívající v přípravě a prodeji pokrmů k přímé spotřebě v této provozovně. Provozovnou se podle § 17 odst. 1 živnostenského zákona rozumí prostor, v němž je vykonávána živnost. Z toho vyplývá, že provozovnami stravovacích služeb nejsou tržiště, stánky s občerstvením či food trucky, kde není možné splnit podmínku přímé spotřeby pokrmů v provozovně, tedy takové provozovny, jejichž součástí není místo určené ke spotřebě pokrmů, typicky stoly a židle. Smyslem je osvobodit spropitné ze stravovacích služeb přidělené pouze těm zaměstnancům, kteří vykonávají činnost v provozovnách, kde spropitné vyjadřuje spokojenost zákazníků s poskytnutou stravovací službou jako celkem (tedy včetně posezení při konzumaci pokrmu), nikoli v provozovnách, kde si zákazník pouze vyzvedne jídlo a konzumuje ho jinde, neboť takové provozovny zákazníkům neposkytují žádné služby navíc a jsou v tomto smyslu srovnatelné s maloobchodním prodejem.
Podmínka osvobození spropitného ze stravovacích služeb spočívající v tom, že poskytování spropitného za činnost, kterou zaměstnanec v provozovně stravovacích služeb vykonává, je obvyklé, je stanovena z důvodu, aby se osvobození týkalo pouze těch zaměstnanců, kteří při poskytování stravovací služby přicházejí do přímého kontaktu se zákazníky nebo kteří pro ně připravují pokrmy. Jedná se tak např. o číšníky, kuchaře, barmany či servírky.
Spropitné v rámci definice pojmu „spropitné ze stravovacích služeb“ je nutné vykládat v jeho obvyklém smyslu, tedy že jde o nepovinnou platbu zákazníka vyjadřující míru jeho spokojenosti s poskytnutými službami. Za spropitné tak nemůže být považován příjem v podobě tzv. couvertu, jelikož couvert je povinný poplatek za stolování připočtený k ceně jídla a nejde tak o nepovinnou platbu. Dále nemůže být podle nového ustanovení osvobozena pevná částka, která bude zaměstnanci každý měsíc poskytována zaměstnavatelem nad rámec smluvené mzdy a jejíž výše nebude záviset na dobrovolných platbách od zákazníků, protože v takovém případě se nebude jednat o přerozdělené spropitné.
Spropitným ze stravovacích služeb je pouze spropitné, které provozovatel stravovací služby obdržel od zákazníka v přímé souvislosti s poskytnutím stravovací služby v provozovně stravovacích služeb. To znamená, že musí být dána časová a věcná souvislost mezi poskytnutým spropitným a poskytnutou stravovací službou. Typickým příkladem, kdy je spropitné poskytováno zákazníkem v přímé souvislosti s poskytnutou stravovací službou, je poskytnutí spropitného při placení účtu v restauraci.
Stravovací služba je definována v § 23 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví jako činnost provozovatele potravinářského podniku, která souvisí s jakoukoli fází výroby, přípravy, skladování, distribuce a uvedení pokrmů na trh za účelem jejich podávání v rámci zařízení společného stravování. Pro úplnost je třeba dodat, že pokrmem se rozumí i nápoje, neboť pojem

„pokrm“ je definován v § 23 odst. 2 uvedeného zákona jako potravina včetně nápoje, kuchyňsky upravená studenou nebo teplou cestou nebo ošetřená tak, aby mohla být přímo nebo po ohřevu podána ke konzumaci v rámci stravovací služby.
Spropitné ze stravovacích služeb přidělené zaměstnanci jeho zaměstnavatelem je při splnění všech výše uvedených podmínek každý měsíc osvobozeno od daně z příjmu do výše zákonem stanoveného limitu. Pokud výše přiděleného spropitného ze stravovacích služeb za kalendářní měsíc překročí stanovený limit, je osvobozeno pouze přidělené spropitné ze stravovacích služeb do tohoto limitu a spropitné ze stravovacích služeb ve výši přesahující tento limit je zdanitelným příjmem.
Limit výše osvobozeného přiděleného spropitného ze stravovacích služeb se stanoví za jednotlivé kalendářní měsíce a stanoví se jako 7 % z měsíčních příjmů zaměstnavatele ze stravovacích služeb za kalendářní měsíc, přičemž tento limit se vztahuje v úhrnu na všechny zaměstnance zaměstnavatele. Zaměstnavatelům se tedy dává možnost přidělit přijaté spropitné jednotlivým zaměstnancům, ale vždy tak, aby celková výše osvobozeného spropitného ze stravovacích služeb v úhrnu za všechny zaměstnance nepřesáhla 7 % měsíčních příjmů zaměstnavatele ze stravovacích služeb. Tak např. v situaci, kdy mají jednotliví zaměstnanci odlišné pracovní úvazky nebo někteří z nich v daný měsíc čerpají dovolenou, mohou být jednotlivým zaměstnancům přiděleny rozdílné podíly na celkovém spropitném a také jim může být „přidělena“ jiná část z limitu pro osvobození spropitného ze stravovacích služeb. Ustanovení současně řeší situaci, kdy zaměstnavatel neurčí, jak je limit osvobozeného spropitného ze stravovacích služeb mezi zaměstnance rozdělen. V takovém případě se uplatní pravidlo stanovené v zákoně, že pro každého zaměstnance je limit pro osvobození roven podílu 7 % z měsíčních příjmů zaměstnavatele ze stravovacích služeb za daný kalendářní měsíc a počtu zaměstnanců tohoto zaměstnavatele, kterým bylo za výkon činnosti u tohoto zaměstnavatele za daný kalendářní měsíc přiděleno spropitné ze stravovacích služeb. V takovém případě tedy bude limit výše osvobozeného spropitného ze stravovacích služeb pro všechny zaměstnance téhož zaměstnavatele totožný. Obecně z konstrukce limitu pro osvobození vyplývá, že limit bude každý měsíc jiný v závislosti na výši příjmů zaměstnavatele a také na tom, kolik zaměstnanců u něho bude daný měsíc vykonávat uvedenou činnost. Výše osvobozeného přiděleného spropitného ze stravovacích služeb se zároveň bude uvádět na mzdových listech v souladu s § 38j odst. 2 písm. f) bod 2 zákona o daních z příjmů.
Pokud plynou zaměstnanci od zaměstnavatele příjmy zdaňované podle § 6 odst. 4 zákona o daních z příjmů, je limit určen stejně, jako je popsáno výše, tedy poplatníci s příjmy podle § 6 odst. 4 se také započítávají do počtu zaměstnanců pro účely tohoto výpočtu.
V případě, že zaměstnanci plynou příjmy v podobě přerozděleného spropitného ze stravovacích služeb v rámci jednoho kalendářního měsíce od více zaměstnavatelů, posuzuje se limit pro jejich osvobození u jednotlivých zaměstnavatelů nezávisle na sobě.

Zdroj: *Finanční správa ČR, Poslanecká sněmovna, Sbírka zákonů a mezinárodních smluv*

Příjmy z prostituce spadají pod příjmy z nezávislého povolání

Prostituce představuje ekonomickou činnost, pokud je vykonávaná bez podřízenosti, na vlastní odpovědnost a za odměnu placenou přímo zákazníkem. Pokud je činnost považována za ekonomickou činnost na vnitřním trhu EU, je zřejmé, že příjmy z ní jsou legitimním předmětem zdanění. Příjmy z dobrovolné prostituce proto spadají mezi příjmy z tzv. nezávislého povolání ve smyslu § 7 zákona o daních z příjmů. Příjmy z prostituce tak lze podřadit mezi příjmy podle § 7 odst. 2 písm. b) zákona o daních z příjmů. Jde o příjmy ze samostatné činnosti, tj. z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních právních předpisů. Taková osoba pro něj nemusí mít oprávnění. Pojem nezávislé povolání není konkrétně ukotven v právních předpisech. Jedná se např. o činnost umělců, trenérů, sportovců, modelek - a to včetně modelek podnikajících na aplikacích určených pro sexuální pracovníky (OnlyFans apod.). Ze skutečnosti, že zákon takové činnosti explicitně nevyjmenovává, nelze dovodit nemožnost zdanit takové příjmy.
Zdaňuje se reálný ekonomický výnos a přírůstek na majetku, nikoliv právní či morální čistota titulu, na jehož základě byl získán. Zdanění není morální schválení ani státní akreditace dané činnosti. Vyplývá to z usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 31. srpna 2026 sp. zn. II. ÚS 1555/26.

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jiřího Přibáně (soudce zpravodaje) a soudců Pavla Šámala a Martina Smolka o ústavní stížnosti stěžovatelky J. K., zastoupené Mgr. Liborem Kapalínem, advokátem, sídlem Na Příkope 18, Praha 1, proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 25. března 2026 č. j. 65 Af 4/2024-98, za účasti Krajského soudu v Ostravě - pobočka Olomouc, jako účastníka řízení a Odvolacího finančního ředitelství, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:
Ústavní stížnost se odmítá.

Odůvodnění:
I. Vymezení věci a průběh řízení před obecnými soudy
1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí Krajského soudu s tvrzením, že jimi byla porušena práva garantovaná čl. 2 odst. 2, čl. 4 odst. 1, čl. 11 odst. 1 a odst. 5 a čl. 36 odst. 1 a odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Stěžovatelka se také domnívá, že rozhodnutím Krajského soudu byla porušena i Newyorská Úmluva o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob (dále jen „Newyorská Úmluva“) přijatá OSN 21. března 1958.
2. Finanční úřad pro Olomoucký kraj (dále jen „FÚ“ nebo „správce daně“) při vyhledávací činnosti zjistil, že stěžovatelka v letech 2012 až 2014 pravidelně ve směnárnách směnovala vyšší částky EUR na Kč a pravidelně ukládala na svůj bankovní účet částky několikanásobně převyšující limit stanovený v § 38g odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“). FÚ proto vyzval stěžovatelku k podání řádného daňového přiznání, stěžovatelka tak učinila s tím, že vykázala nulovou daňovou povinnost.
3. Správce daně dne 3. května 2018 zahájil daňovou kontrolu, podle FÚ bylo dokazováním prokázáno, že směnované částky jsou příjmy z prostituce v zahraničí a že je stěžovatelka daňový rezident ČR. Jelikož stěžovatelka nepředložila žádné evidence o svých příjmech, na základě kterých by bylo možné vyčíslit celkovou daň, stanovil FÚ daň pomocí pomůcek a vydal celkem tři platební výměry, jimiž stanovil stěžovatelce daň z příjmu za roky 2012 až 2014. Proti platebním výměrům se stěžovatelka bránila odvoláními, které byly rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství (dále jen „OFŘ“ nebo „vedlejší účastník“) ze dne 14. dubna 2022 č. j. 14239/22/5200-10422-711919 zamítnuty.
4. Proti rozhodnutí OFŘ stěžovatelka podala žalobu, které Krajský soud vyhověl a rozsudkem ze dne 8. listopadu 2023, č. j. 60 Af 21/2023-53 rozhodnutí OFŘ zrušil a vrátil mu věc k dalšímu posouzení. Krajský soud dospěl k závěru, že bylo prokázáno, že příjmy pocházely z provozování prostituce v zahraničí a že stěžovatelka neprokázala, že je daňový nerezident. Krajský soud nicméně souhlasil se stěžovatelkou, že se OFŘ nevypořádalo s námitkami ohledně toho, že zda-

nění příjmů z prostituce brání Newyorská úmluva a také § 189 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Soud proto uložil OFŘ, aby se s těmito námitkami přezkoumatelně vypořádal.

5. Vedlejší účastník se věcí znovu zabýval a rozhodnutím ze dne 9. února 2024, č. j. 4190/24/5200-10422-713023 zrušil platební výměr za rok 2012 a řízení zastavil pro uplynutí prekluzivní lhůty podle § 148 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Dále změnil platební výměr za rok 2013 tak, že jej navýšil z původní částky 680 880 Kč na 922 599 Kč, a taktéž za rok 2014 navýšil z částky 680 880 Kč na 913 998 Kč. Krajský soud opět rozhodoval v této věci a rozsudkem ze dne 4. února 2025 č. j. 65 Af 4/2024-64 zrušil rozhodnutí OFŘ, protože dospěl k závěru, že příjmy z prostituce nepodléhají dani z příjmů, přičemž postupu nebrání Newyorská úmluva, kterou lze na věc aplikovat podle čl. 1 odst. 2 Ústavy. OFŘ s tímto závěrem nesouhlasilo a podalo kasační stížnost.

6. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) vyhověl kasační stížnosti OFŘ a uzavřel, že daně z příjmu z prostituce v České republice lze zdaňovat. Podle právního názoru NSS platí, že aby nebyl příjem zdanitelný, musel by být buď výslovně od daně osvobozený, nebo nebýt předmětem daně. ZDP se k problematice příjmů z prostituce nevyjadřuje a nestanoví, že by měly být osvobozeny, nebo nebýt předmětem daně. NSS v souladu se svou předchozí rozhodovací praxí a komentáři k ZDP dochází k závěru, že zdanitelný příjem je jakýkoliv příjem, kterým dochází k faktickému zvýšení majetku plátce daně. Podle NSS není zapotřebí, aby k zvýšení majetku došlo na základě právně účinné smlouvy. Příjmy z dobrovolné prostituce nejsou příjmy z trestné činnosti, když trestné je jen kořistění, resp. jiné parazitování na činnosti osoby pracující v tomto průmyslu. NSS se věnoval Newyorské úmluvě, která podle něj nebrání jako taková zdaňování prostituce. Ve své argumentaci se opíral rovněž o nález sp. zn. Pl. ÚS 69/04 ze dne 8. 3. 2007 (N 44/44 SbNU 557; 161/2007 Sb.), ve kterém Ústavní soud potvrdil zákonnost obecně závazné vyhlášky města Ústí nad Labem, ve které reguluje prostituci na veřejných prostranstvích. Ústavní soud uzavřel, že vyhláška není v rozporu s Newyorskou úmluvou, protože tehdy platný zákon o obcích jasně stanovil, že obec může na svém území regulovat prostituci k zabezpečení veřejného pořádku. Pokud je ustanovení jednoduchého práva jednoznačné (lex clara), nelze aplikovat mezinárodní smlouvu, která není smlouvou podle čl. 10 Ústavy. (Newyorská úmluva nebyla nikdy řádně vyhlášena, jak předpokládá čl. 10, a proto se na ní aplikuje pouze čl. 1 odst. 2 Ústavy). NSS se vypořádal i s námitkou stěžovatelky, že zdaněním prostituce by se stát stal kuplířem podle § 189 trestního zákoníku. NSS uzavřel, že finanční orgány nijak nepřispívaly k provozování prostituce stěžovatelkou a nevyžadovaly úplatu za umožnění provozování prostituce. Správce daně pouze požadoval, aby finanční prostředky, které si daňový subjekt vydělal prostitucí, byly řádně zdaněny.

7. Krajský soud v napadeném rozsudku - vázán právním názorem Nejvyššího správní soudu - jen stručně odkázal na závazný právní názor NSS. Ohledně legitimního očekávání stěžovatelky doplnil, že tato námitka není důvodná, protože legitimní očekávaní nemohly založit politické projevy představitelů ČR, ale jen ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost správních orgánů, která opakovaně potvrzuje určitý výklad právního předpisu.

Objednávejte na
Danove-Zakony.cz

II. Argumentace v ústavní stížnosti

8. Stěžovatelka namítá porušení práva na ochranu majetku zakotveného v čl. 11 Listiny. Zdaňování příjmů z prostituce je podle ní v rozporu s dlouhodobou praxí finančních úřadů a vyjádření politiků za posledních 25 let, kdy tyto příjmy zdaňovány nebyly. Tím bylo zasaženo do stěžovatelčina legitimního očekávání. Nesouhlasí s právním názorem NSS, že zdanění prostituce by nenaplňovalo znaky skutkové podstaty trestného činu kuplířství, a trvá na tom, že stát by se tímto stal kuplířem. Dále tvrdí, že ZDP není lex clara ve smyslu nálezu sp. zn. Pl. ÚS 69/04, protože výslovně nestanoví, co je příjem a že lze zdaňovat příjmy z prostituce. Z toho, že příjmy z prostituce nejsou uvedeny mezi příjmy, které jsou od daně z příjmu osvobozeny, nelze automaticky dovodit, že je lze zdaňovat. Navíc je zdaňování prostituce v rozporu s Newyorskou úmluvou, protože by tím došlo k regulaci povolání prostitutek, k uznání jejich činnosti jako normálního podnikání a zásahu do jejich činnosti.

III. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

9. Ústavní soud nejprve zkoumal splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána oprávněnou osobou, která byla účastníkem řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatelka vyčerpala všechny přípustné zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario).

10. Krajský soud byl vázán právním názorem kasačního rozsudku Nejvyššího správního soudu a neměl prostor se věcně odchýlit. Jakkoliv stěžovatelka v petitu brojí jen proti rozsudku krajského soudu, z obsahu ústavní stížnosti je zřejmé, že právě závazný názor NSS vyslovený v kasačním rozsudku považuje za problematický.

11. V opakované kasační stížnosti podle § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního (s. ř. s.) jsou přípustné již jen nové (dříve nevypořádané) námitky proti napadenému rozsudku krajského soudu. Námitka legitimního očekávání je v řízení o této ústavní stížnosti nepřípustná - v této části stěžovatelka mohla podat opakovanou kasační stížnost (viz nález sp. zn. III. ÚS 926/19 ze dne 2. 7. 2019), což také učinila, Nejvyšší správní soud o ní rozhodl a tato námitka bude nyní předmětem paralelního přezkumu Ústavního soudu v řízení pod sp. zn. II. ÚS 2549/26.

12. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 a čl. 91 odst. 1 Ústavy), který není povolán k instančnímu přezkumu rozhodnutí obecných soudů. Jeho pravomoc podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy je založena výlučně k přezkumu toho, zda v řízení před obecnými soudy nebo rozhodnutími v něm vydanými nebyla dotčena předpisy ústavního pořádku chráněná práva nebo svobody účastníka tohoto řízení a zda řízení bylo vedeno v souladu s ústavními principy. Ústavněprávním požadavkem je, aby soudy vydaná rozhodnutí byla řádně, srozumitelně a logicky odůvodněna.

13. Ústavní soud má v nynější věci posoudit, zda je možné prostituci zdanit v kontextu Newyorské úmluvy a ústavního pořádku.

14. Podle čl. 11 odst. 5 Listiny je možné ukládat daně a poplatky jen na základě zákona. ZDP definuje předmět daně z příjmu relativně široce a abstraktně. Pokud osoba dosahuje příjmů, které nejsou zákonem od daně explicitně osvobozeny a její vlastní majetek se tak zvyšuje, takový příjem podléhá daňové povinnosti.

15. Správní soudy stěžovatelce dostatečně osvětlily, proč příjmy z dobrovolné prostituce spadají mezi příjmy z tzv. nezávislého povolání ve smyslu § 7 zákona o daních z příjmů Ústavní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Příjmy z prostituce lze podřadit mezi příjmy podle § 7 odst. 2 písm. b) ZDP. Jde o příjmy ze samostatné činnosti, tj. z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních právních předpisů [§ 7 odst. 2 písm. b) ZDP]. Taková osoba pro něj nemusí mít oprávnění. Pojem nezávislé povolání není konkrétně ukotven v právních předpisech. Jedná se např. o činnost umělců, trenérů, sportovců, modelek - a to včetně modelek podnikajících na aplikacích určených pro sexuální pracovníky (OnlyFans apod.). Ze skutečnosti, že ZDP takové činnosti explicitně nevyjmenovává, nelze dovodit nemožnost zdanit příjmy stěžovatelky.

16. Obecnost obsahu je typickou vlastností litery zákona [nález sp. zn. Pl. ÚS 24/04 ze dne 28. 6. 2005 (N 130/37 SbNU 641; 327/2005 Sb.)], která se z logických důvodů uplatní i v daňovém právu. Obecnost právní normy odpovídá rozmanitosti výdělečné činnosti, kterou ZDP postihuje. Ústavní soud nezjistil, že by správní soudy meze zákona překročily (tj. že by daní stiženou činnost nebylo možné pod ustanovení podřadit). Při při-

jetí dotčené úpravy nebylo možné postihnout taxativním výčtem každou myslitelnou činnost. Podstatné je, že příjem z poskytování sexuálních služeb představuje reálný ekonomický příjem a zvýšení majetku fyzické osoby, přičemž ze žádného ustanovení zákona nevyplývá jeho osvobození od daně. Podřazení příjmů z prostituce pod zákonné ustanovení ZDP je ústavně konformní aplikací čl. 11 odst. 5 Listiny, která šetří zásadu zákonnosti a rovnosti před zákonem.

17. Právní názor, že podřazení příjmů z prostituce pod zákonné ustanovení § 7 odst. 2 písm. b) ZDP je nejen možné, ale ústavně konformní, nyní prošel přezkumem správních soudů. Stěžovatelka příjmy nepřiznala, k jejich zjištění bylo třeba zahájení daňové kontroly (tj. vlastní aktivita finanční správy). Již z obecnosti ustanovení je zřejmé, že finanční správa může k postižením nepřiznaných příjmů přistoupit, pakliže jsou takové příjmy zjištěny.

18. Ústavní principy rovnosti před zákonem a zákazu diskriminace v oblasti daní zakotvené v čl. 1 a čl. 4 odst. 3 vyžadují, aby subjekty ve srovnatelném ekonomickém postavení nesly srovnatelné daňové břemeno. Pokud fyzická osoba poskytující osobní služby jiné než sexuální služby, podléhá dani z příjmu, výjimka pro osoby poskytující sexuální služby by představovala neodůvodněné zvýhodnění těchto osob. Absence zdanění by porušila rovnováhu při snášení veřejných břemen a diskriminovala by ostatní daňové poplatníky, kteří podléhají řádnému zdanění. Každá osoba, která na území ČR dosáhla měřitelného příjmu, využívá i veřejné statky a infrastrukturu. Je legitimní od těchto osob požadovat, aby přispívaly na financování úměrně své ekonomické kapacitě bez ohledu na to, jakým způsobem se k těmto prostředkům dostaly.

19. V rozsudku Soudního dvora Evropské Unie (dále jen „SDEU“) C-268/99 (Jany a ostatní, bod 71) SDEU výslovně potvrdil, že prostituce představuje ekonomickou činnost, pokud je vykonávaná bez podřízenosti, na vlastní odpovědnost a za odměnu placenou přímo zákazníkem. Pokud je činnost považována za ekonomickou činnost na vnitřních trhu EU, je zřejmé, že příjmy z ní jsou legitimním předmětem zdanění.

20. Daňové právo je založeno na principu ekonomické podstaty. Zdaňuje se reálný ekonomický výnos a přírůstek na majetku, nikoliv právní či morální čistota titulu, na jehož základě byl získán. Zdanění není morální schválení ani státní akreditace dané činnosti. Stěžovatelka tvrdí, že stát by se zdaňováním prostituce stal kuplířem, jde však zjevně o námitku nadnesenou. Samotné dobrovolné poskytování sexuálních služeb za úplatu není v ČR trestným činem, trestným je pouze kuplířství podle § 189 trestného zákoníku (kuplířstvím se rozumí svádění, přijímání nebo kořistění z prostituce, jak jej definuje § 189). Stát zdaněním nesleduje záměr obohacovat se na cizí práci, cílem státu je pouze spravedlivé rozdělení daňového břemene a regulace trhu. Ústavní soud se navíc domnívá, že situace, kdy jsou příjmy z dobrovolného podnikání v sex byznysu považovány za legitimní, a tudíž podrobeny zdanění, z dlouhodobého hlediska jedině posiluje (a odnímá stigma) společenské postavení těchto osob.

21. Argumentace Newyorskou úmluvou je v případě stěžovatelky mimoběžná. Newyorská úmluva samotná se věnuje pouze zákazu regulace a akceptace prostituce a negativních jevů s ní spojených. Jazykovým výkladem se z jejího textu nedá vyčíst obecný zákaz zdanění prostituce, protože se v ní nikde nevyskytuje. Teleologickým výkladem se dá dojít k stejnému závěru, protože Úmluva se snaží o ochranu prostitutek a jejich činnosti. Tato ochrana se ale nemůže vztahovat na ochranu před občanskými povinnostmi a rozdělením daňového břemene. Jak již bylo řečeno dříve, zdanění představuje zákonnou povinnost, která je uložena na každou pracující nebo jinak výdělečnou osobu, poměrně podle jejich příjmů a platební schopnosti.

22. Ústavní soud posoudil ústavní stížnost z hlediska kompetencí daných mu Ústavou, tj. z pozice soudního orgánu ochrany ústavnosti. Protože ze shora uvedených důvodů nezjistil namítané porušení základních práv stěžovatelky, ústavní stížnost mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků odmítl zčásti jako návrh nepřípustný podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu a zčásti zjevně neopodstatněný podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Zdroj: *Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 31. srpna 2026 sp. zn. II. ÚS 1555/26*

Vratné zálohy a kauce z pohledu evidence tržeb

Výklad zákona č. 180/2026 Sb., o evidenci tržeb a o změně některých dalších zákonů rozlišuje při povinnosti evidovat tržby mezi vratnými zálohami (ve smyslu např. vratných obalů), kaucemi a započtením kauce.

Platba za vratné obaly přijatá kontaktním způsobem poplatníkem, pro nějž je tato platba příjmem z podnikání, je také platbou splňující znaky evidované tržby, a promítne se tedy do celkové částky evidované tržby zasílané datovou zprávou správci daně. Přijetí kauce (peněžité jistoty složené např. pro případ náhrady škody při poškození či ztrátě zapůjčené věci) naproti tomu evidenci tržeb nepodléhá, neboť se v daném okamžiku nejedná o platbu, která by splňovala znaky evidované tržby (není příjmem z podnikání, ale jen složenou jistotou přímo určenou k vrácení). Evidenci však podléhá započtení kauce (tj. její použití), byla-li tato kauce složena původně kontaktním způsobem (složené prostředky se v takovém případě stávají platbou za zboží či službu, tedy příjmem z podnikání).

Způsob evidence vratných obalů

Platba za vratné obaly přijatá kontaktním způsobem poplatníkem, pro nějž je tato platba příjmem z podnikání, je také platbou splňující znaky evidované tržby a promítne se tedy do celkové částky evidované tržby zasílané datovou zprávou správci daně. V případě, kdy poplatník při splnění výše uvedených podmínek přijme tržbu zahrnující vratnou zálohu, zaeviduje celkovou přijatou částku, tj. včetně částky odpovídající vratné záloze (neboť i tato část platby je evidovanou tržbou). V případě vrácení zálohy postupuje poplatník v souladu s § 8 zákona o evidenci tržeb a aplikuje pravidlo pro storno evidované tržby. Vrácená částka bude proto evidována jako záporná. Pořizuje-li zákazník zboží či služby a současně s platbou za tento nákup uplatňuje nárok na vrácení zálohy, eviduje se částka za pořízení zboží či služeb ponížená o vrácenou zálohu.

Příklad č. 1:
Zákazník nakoupí nápoje ve vratných lahvích za 200 Kč (součástí ceny za tyto nápoje je vratná záloha ve výši 20 Kč) a další zboží v hodnotě 100 Kč. Výsledná tržba je 300 Kč. Zaeviduje se částka 300 Kč (tzn. včetně 20 Kč vratné zálohy). V případě přijetí vratné zálohy se totiž jedná o příjem poplatníka podléhající evidenční povinnosti.

Příklad č. 2:
Zákazník nakoupí zboží za 500 Kč a zároveň vrací vratné obaly za 100 Kč. Výsledkem započtení těchto částek je částka 400 Kč. Zaeviduje se částka 400 Kč odpovídající skutečně přijaté výši platby (která je výsledkem započtení kladné částky ve výši 500 a záporné částky ve výši 100).

Příklad č. 3:
Zákazník nakoupí zboží za 100 Kč a zároveň vrací vratné obaly za 300 Kč. Zaeviduje se částka „-200 Kč", která je výsledkem započtení kladné částky ve výši 100 a záporné částky ve výši 300).

Příklad č. 4:
Zákazník pouze vrací vratné obaly za 300 Kč bez jakéhokoliv dalšího nákupu. Zaeviduje se částka „-300 Kč" odpovídající vratce zálohy.

Zdroj: *Finanční správa, Sbírka zákonů a mezinárodních smluv*